

Ontwerp-projectplan Waterwet voor het renoveren en automatiseren van de stuwen 107p12, 107p13 en 107p14 in het Peelkanaal in district Raam.

Opdrachtgever:
Waterschap Aa en Maas

 9-1-2020

Diana van der Beek
Afdelingshoofd District Raam

Status:
Definitief

Auteur:
Mart Somers

Gecontroleerd door:
Herjan van Heist

's-Hertogenbosch, december 2019

Waterschap Aa en Maas
Pettelaarpark 70
5216 PP 's-Hertogenbosch
Telefoon 088 – 17 88 000
info@aaenmaas.nl
www.aaenmaas.nl

© Waterschap Aa en Maas. Alle rechten voorbehouden

INHOUDSOPGAVE

1.	AANLEIDING EN DOEL	3
2.	LIGGING EN BEGRENZING PLANGEBIED.....	4
3.	BESCHRIJVING VAN DE WATERSTAATSWERKEN.....	5
3.1	Renoveren stuwen 107P12 t/m 107P14.....	5
3.2	Automatiseren stuwen 107P12 t/m 107P14.....	6
4.	EFFECTEN VAN HET PLAN.....	8
4.1	Renoveren stuwen 107P12 t/m 107P14.....	8
4.2	Aanbrengen kantelstuwen 107P12 t/m 107P14.....	8
4.3	Automatiseren stuwen 107P12 t/m 107P14.....	8
5.	WIJZE WAAROP HET WERK ZAL WORDEN UITGEVOERD	9
5.1	Werkwijze 107P12 t/m 107P14.....	9
6.	BESCHRIJVING VAN DE TE TREFFEN VOORZIENINGEN, GERICHT OP HET ONGEDAAN MAKEN OF BEPERKEN VAN NADELIGE GEVOLGEN.....	10
6.1	Beperken nadelige gevolgen van het plan.....	10
6.2	Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering	10
6.3	Financieel nadeel.....	10
7.	LEGGER, BEHEER EN ONDERHOUD	11
7.1	Legger.....	11
7.2	Beheer en onderhoud	11
8.	VERANTWOORDING.....	12
8.1	Verantwoording op basis van wet- en regelgeving	12
8.2	Verantwoording op basis van beleid	13
8.3	Benodigde vergunningen en meldingen	13
9.	RECHTSBESCHERMING	14
9.1	Zienswijze.....	14
9.2	Beroep en hoger beroep.....	14
9.3	Crisis- en herstelwet.....	14
9.4	Verzoek om voorlopige voorziening	14

1. AANLEIDING EN DOEL

Het Peelkanaal of Defensiekanaal werd in 1939 in de Peel gegraven, vanaf Griendtsveen, onderdeel van de Peel-Raamstelling. Het kanaal reikt tot de Lage Raam en deed dienst als afwateringskanaal en antitankgracht. In het kanaal bevinden zich een aantal stuwen, welke tevens in 1939 gerealiseerd zijn.

Het Peelkanaal is een cruciaal en gevoelig punt in het watersysteem, omdat de waterstanden snel reageren op weersomstandigheden. Tevens zal, in het kader van de aanvoerstrategie, het Peelkanaal in de toekomst meer afvoer moeten verwerken.

Stuw 107P12 is nu voorzien van een handmatige kantelstuw die niet ver genoeg kan zakken en wordt vervangen door een kantelstuw met een langer stuwblad.

Het verstellen van de stuwen 107P13 en 107P14 middels schotbalken werkt vertragend in het waterbeheersingsproces, daardoor kan er niet snel geanticipeerd worden bij veranderende weersomstandigheden. Ook is het verstellen onveilig en arbeidsintensief en zijn de stuwen sterk verouderd.

De stuwen 107P01 t/m 107P11 en 107P15 zijn inmiddels gerenoveerd en geautomatiseerd.

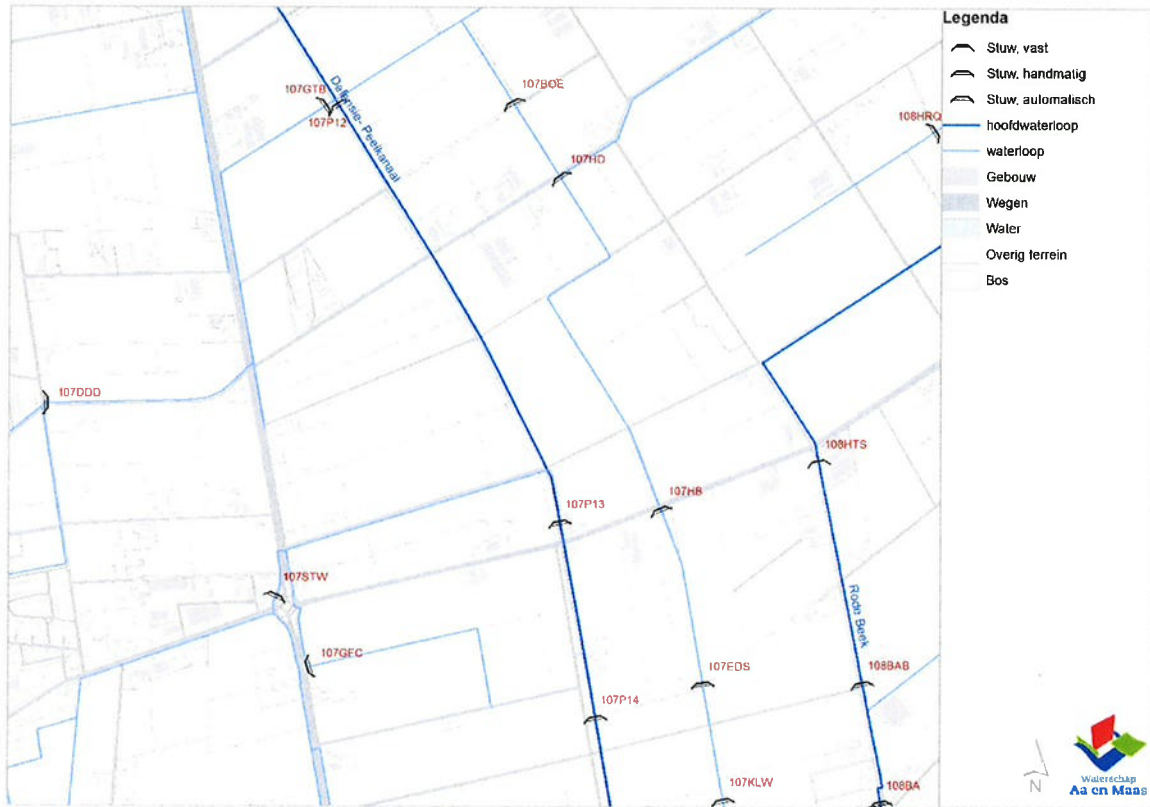
De maatregelen uit dit projectplan omhelzen het renoveren en automatiseren van de stuwen 107P12 t/m 107P14 in het Peelkanaal.

Doel hiervan is:

- het verkrijgen van een efficiënte en veilige werksituatie in het Peelkanaal;
- het optimaliseren van het peilbeheer in het Peelkanaal.

2. LIGGING EN BEGRENZING PLANGEBIED

De stuwen bevinden zich in de gemeente Sint Anthonis en zijn weergegeven op onderstaande kaart.

Figuur 1 Overzicht stuwen 107P12 t/m 107P14 in het Peelkanaal.

3. BESCHRIJVING VAN DE WATERSTAATSWERKEN

Binnen dit projectplan worden de volgende maatregelen getroffen:

- het renoveren van de stuwen 107P12 t/m 107P14;
- het automatiseren van de stuwen 107P12 t/m 107P14.

Al deze stuwen en de watergangen waarin zich deze bevinden zijn in eigendom van, en in beheer bij waterschap Aa en Maas.

3.1 Renoveren stuwen 107P12 t/m 107P14

De stuwen zijn sterk verouderd. Middels het plaatsen of weghalen van schotbalken kan de stuwstand aangepast worden. Dit is uit oogpunt van waterbeheer en veiligheid niet meer wenselijk.

Per stuwconstructie zal een kantelstuw geplaatst worden, welke automatisch zullen reageren op peilveranderingen. Op deze wijze zal snel geanticipeerd kunnen worden op de weersomstandigheden. Bij droogte kan eenvoudiger water vastgehouden worden, bij veel neerslag kan snel water afgevoerd worden.

De betonconstructies zullen gehandhaafd blijven en de stuwen zullen dezelfde uitstraling krijgen als de reeds gerenoveerde stuwen 107P01 t/m 107P10. Het Peelkanaal is een Rijksmonument waarvan de stuwen 107P12 t/m 107P14 overigens geen deel van uitmaken. In de voorbereiding en uitvoering van de stuwen 107P01 t/m 107p10 zijn belanghebbende gekend en betrokken. Belanghebbende in deze waren:

- Rijksdienst voor het cultureel erfgoed;
- Stichting Myllesheem; de heemkundekring van Mill;
- Stichting Menno van Coehoorn, De Stichting Menno van Coehoorn is een landelijke vrijwilligersorganisatie die sinds 1932 ijvert voor het behoud van historische verdedigingswerken zoals stadspoorten en wallen, vestingen, forten, kazematten, stellingen en linies.

Voor het deel van het Peelkanaal met de stuwen 107P01 t/m 107p10 was een cultuurhistorische analyse uitgevoerd door Lantschap, adviesbureau voor landschap en cultuurhistorie in samenwerking met Bureau voor Bouwhistorie en Architectuurgeschiedenis (BBA) te Utrecht. Deze onderzoeken zijn ook van toepassing voor de stuwen 107P12 t/m 107P14.

Onderstaand een afbeelding van de huidige situatie, en een impressie van de nieuwe situatie.

Figuur 2 Huidige situatie

Figuur 3 Impressie na renovatie stuw 107P12 t/m 107P14

Op de impressie is te zien dat de huidige uitstraling behouden blijft. Per stuw zal de besturingskast zodanig geplaatst worden, dat deze geen obstakel vormt voor eventueel (landbouw)verkeer of onderhoudsmaterieel. De zijden van het Peelkanaal waar de kast geplaatst wordt staat vermeld in paragraaf 3.2.

3.2 Automatiseren stuwen 107P12 t/m 107P14

Zoals beschreven, reageert het watersysteem in het Peelkanaal snel bij veranderende weersituaties. Bij veel neerslag moet snel water afgevoerd kunnen worden, daarentegen moet bij droogte water vastgehouden kunnen worden. Door de stuwen te automatiseren kan efficiënt en effectief gestuurd worden bij veel neerslag en bij droogte. De stuwen kunnen het peil in het Peelkanaal stabiel houden, door bij veel neerslag de stuwen gestuurd neer te kunnen laten en bij droogte op te halen. Ten behoeve van de automatisering zal iedere klep voorzien worden van een verstelinrichting. Naast iedere stuw zal op de oever een besturingskast geplaatst worden. Afmetingen van de kasten bedragen hoogte x breedte x diepte = 1450 x 1400 x 500mm.

Nieuwe peilen stuwen 107p12 - 107p13 - 107p14 in het Peelkanaal

stuw nummer	huidige betonnen drempel	huidige doorstroom breedte	nieuwe betonnen drempel	minimaal stuwen	streefpeil	maximum streefpeil	constructie hoogte	bladlengte kantelstuw	maximaal stuwen
	m +NAP	mm	m +NAP	m +NAP	m +NAP	m +NAP	m +NAP	mm	m +NAP
107p12	19.330+	7250	18.784+	19.050+	19.600+	19.700+	20.280+	800	19.850+
107p13	20.210+	7250	19.634+	19.900+	20.300+	20.400+	20.940+	800	20.700+
107p14	20.800+	7250	20.184+	20.450+	20.900+	21.100+	21.500+	700	21.250+

Onderstaand figuur geeft een beeld van de kasten en de kleur. Per locatie zal een geschikte locatie bepaald worden, waarbij de uitgangpunten zijn:

- goed en veilig bereikbaar;
- doorgang (landbouw)verkeer niet verhinderen;
- doorgang onderhouds- en beheer materieel niet verhinderen.

De kasten worden aan onderstaande zijden van het Peelkanaal geplaatst (stroomafwaarts gezien):

Stuw 107P12: Linkeroever
Stuw 107P13: Rechteroever
Stuw 107P14: Linkeroever

Figuur 4 Voorbeeld te plaatsen buitenopstellingskast

4. EFFECTEN VAN HET PLAN

De beoogde effecten van dit plan worden hieronder per item beschreven. De peilen in het Peelkanaal zullen in de toekomst niet veranderen als gevolg van de werkzaamheden vermeld in dit plan.

4.1 Renoveren stuwen 107P12 t/m 107P14

Renovatie is nodig voor functiebehoud. Door de renovatie houdt waterschap Aa en Maas de objecten, en daarmee de cultuurhistorische waarde in stand en zijn de stuwen voorzien van de huidige stand der techniek.

4.2 Aanbrengen kantelstuwen 107P12 t/m 107P14

Door het vervangen van de drempels door kantelstuwen, zijn de stuwen sneller, nauwkeuriger en veiliger bedienbaar, waardoor efficiënter peilbeheer mogelijk is.

4.3 Automatiseren stuwen 107P12 t/m 107P14

Doel van de automatisering is adequaat peilbeheer mogelijk maken in het Peelkanaal. Er kan direct gereageerd worden op veranderende omstandigheden. Daarnaast wordt een veilige situatie gecreëerd zowel voor de omgeving als voor de beheerder van het waterschap. Door adequate peilregeling is de kans op wateroverlast kleiner. Het verstellen van de stuwen gebeurt automatisch, tevens zal er een streefpeil gehanteerd worden. De beheerder kan op afstand monitoren en instellingen doorvoeren. Daardoor bezoekt hij de stuwen minder vaak en hoeft deze niet meer handmatig te bedienen.

5. WIJZE WAAROP HET WERK ZAL WORDEN UITGEVOERD

De stuwen liggen allemaal op eigendom van het waterschap binnen het profiel van bestaande waterlopen.

In de periode maart t/m mei 2020 zullen de werken die vallen onder het projectplan worden uitgevoerd. Vanuit het oogpunt "efficiënt werken", zullen er op meerdere locaties tegelijk werkzaamheden uitgevoerd worden. De detailplanning per stuw zal door de opdrachtnemer van de werkzaamheden bepaald worden, met als voorwaarde dat deze valt binnen hiervoor vermelde periode.

Tijdens het renoveren van de stuwen zullen de stuwen aan weerszijden worden afgedamd. De afvoer van de beide watergangen wordt bewerkstelligd door een tijdelijke pompinstallatie, die het water van het bovenstroomse pand naar het benedenstroomse pand verpompt. De watergang tussen de afdammingen wordt drooggehouden door het toepassen van bronbemaling, eventueel in combinatie met een open bemaling, zodat de stuwen, in den droge (vereist) kunnen worden uitgevoerd.

5.1 Werkwijze 107P12 t/m 107P14

Bij de stuwen 107P12 t/m 107P14 zullen de drempels worden verlaagd en kantelstuwen in de constructie geplaatst worden. Daarnaast zal de betonconstructie gereinigd worden en daar waar nodig zal betonreparatie uitgevoerd worden. Naast de stuw zal de besturingskast geplaatst worden.

Om op de locaties van de stuwen te komen is per locatie een rijstrook van circa 4 meter breed nodig. Naast de in te richten bouwput is een werkruimte van ca. 50 m² nodig. Tijdens de uitvoering wordt materiaal aan- en afgevoerd met vrachtwagens en zal een (mobiele) graafmachine ter plaatse aanwezig zijn voor graafwerkzaamheden en het intrillen van benodigde damwanden om de bouwputten af te dammen. Indien van toepassing wordt over de toegang tot de werklocatie met individuele grondeigenaren contact opgenomen en afspraken gemaakt. Daar waar nodig zullen tijdelijke verkeersmaatregelen genomen worden. Gemiddeld duurt het renoveren, plaatsen en automatiseren van een stuw 2 weken.

6. BESCHRIJVING VAN DE TE TREFFEN VOORZIENINGEN, GERICHT OP HET ONGEDAAN MAKEN OF BEPERKEN VAN NADELIGE GEVOLGEN

6.1 Beperken nadelige gevolgen van het plan

In hoofdstuk 4 zijn de effecten beschreven van het plan. De nadelige gevolgen van het plan zijn beperkt. De effecten op het gebied van adequaat peilbeheer door automatisering en veiligheid zijn getoetst aan kennis van medewerkers van het waterschap.

Nadelig gevolg van automatisering is dat het aanzicht van de stuwen verandert, aangezien er bij iedere stuw een besturingskast en verstelunit aangebracht dient te worden. Om dit gevolg te minimaliseren zullen de besturingskasten en de bekabeling zoveel mogelijk uit het zicht geplaatst worden, daar waar mogelijk tegen de wal.

Om te borgen dat de nadelige gevolgen met betrekking tot flora en fauna geminimaliseerd worden, worden de werkzaamheden uitgevoerd volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen.

6.2 Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering

Ter voorkoming van wateroverlast ten tijde van het afdammen voor het renoveren van een stuw, zal, indien noodzakelijk, een pomp worden geplaatst om de afvoer te waarborgen. Het droogmalen van de bouwputten is zeer lokaal van aard en van korte duur, daarom worden nadelige effecten voor de omgeving niet verwacht.

Voor het renoveren van de taludbescherming bij de stuwen zal bronbemaling toegepast worden.

Voor de start van de uitvoering worden aanliggende eigenaren geïnformeerd en zal het bronneren en droogmalen gemeld worden bij de afdeling Planadvies en Vergunningen van Waterschap Aa en Maas.

Voor aanvang van de werkzaamheden worden met de betrokken eigenaren afspraken gemaakt m.b.t. de wijze van uitvoering van het werk en gebruik making van werkstroken en dergelijke. Hiervoor zijn richtlijnen t.a.v. vergoedingen opgesteld. Indien nodig zullen tijdelijke verkeersmaatregelen worden getroffen ten behoeve van werkverkeer ter plaatse van de werkzaamheden. Mogelijkerwijs worden fietspaden langs de stuwen tijdelijk afgesloten en omgeleid.

Bij het graafwerk voor het aanleggen van kabels kunnen archeologisch waardevolle terreinen worden aangesneden, met name in het dal van de Grote Beek. Om de nadelige gevolgen hiervan te minimaliseren zal voorafgaand aan deze activiteiten contact opgenomen worden de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

6.3 Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de verordening schadevergoeding waterschap Aa en Maas, te vinden via www.aaenmaas.nl.

7. LEGGER, BEHEER EN ONDERHOUD

7.1 Legger

De stuwen zijn in de huidige situatie opgenomen in de legger oppervlaktewater. Deze legger blijft, ten aanzien van de stuwen vermeld in dit projectplan, ongewijzigd.

7.2 Beheer en onderhoud

Na oplevering neemt het district Raam de stuwen in beheer (de waterbeheerder). Tevens worden deze opgenomen in het beheer en onderhoudssysteem van het waterschap. Daarmee is het onderhoud van de stuwen geborgd.

8. VERANTWOORDING

8.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving Waterwet

Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld, met daarin een beschrijving van het werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd en een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet waaronder:

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 2.1).

Keur waterschap Aa en Maas

De Keur is een aanvulling op regels uit de Waterwet en is van toepassing op de rivieren, beken, sloten, grondwater en waterkeringen die in beheer zijn bij het waterschap. Maar ook op alle sloten en watergangen die eigendom zijn van anderen (o.a. agrariërs en tuinders). De voorschriften in de Waterwet en de Keur geven aan wat wel en niet mag en welke plichten er zijn.

Het waterschap voert als beheerder van het watersysteem vele handelingen aan waterstaatswerken uit. De handelingen die het waterschap daar uitvoert, zijn in het belang van de aan het waterschap opgedragen taken en vallen onder beheer en onderhoud. Daarom geldt voor deze handelingen geen vergunningplicht (artikel 3.14). Wel heeft het waterschap een vergunning nodig voor handelingen die het waterschap niet als beheerder verricht, maar bijvoorbeeld als eigenaar van grond of gebouwen.

Voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege het waterschap, waardoor de leggergegevens wijzigen, moet het waterschap een projectplan (met bezwaar- en beroepsmogelijkheden voor belanghebbenden) ingevolge artikel 5.4 Waterwet vaststellen. Daarmee is een vergunning op grond van de keur niet meer aan de orde.

Flora en Faunawet

De Flora- en faunawet geeft uitvoering aan de nationale en internationale doelstellingen voor de natuurbescherming in Nederland, samen met de Natuurbeschermingswet. De Flora- en faunawet is in 2002 van kracht geworden. In februari 2005 werd de wet aangevuld met het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet, waardoor de waterschappen de mogelijkheid hebben gekregen zelf regels op te stellen voor het beschermen van bepaalde soorten.

De gedragscode Flora en Faunawet waterschappen is door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) vastgesteld. Hierbij is een aantal aanvullende gedragsregels opgenomen die in de gedragscode zijn verwerkt. Als volgens de regels van de gedragscode wordt gewerkt, dan voldoen de waterschappen aan de voorwaarden die verbonden zijn aan de vrijstelling van een aantal verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Zonder de gedragscode moet ontheffing worden aangevraagd. De gedragscode maakt het dus eenvoudiger op een zorgvuldige manier om te gaan met de belangen van flora en fauna.

De uitvoering van de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de gedragscode.

8.2 Verantwoording op basis van beleid

Toets beleid waterschap

Waterbeheerplan 2016-2021

In het Waterbeheerplan (WBP) beschrijft het waterschap welke doelstellingen er nagestreefd worden in de periode 2016–2021. Dit plan geeft invulling aan de verplichting vanuit de Waterwet en de Verordening water Noord-Brabant, om een Waterbeheerplan op te stellen.

Via optimaal beheer en onderhoud houden we onze huidige dienstverlening in stand. De basisopgave van het waterschap is het in stand houden van het bestaande niveau van dienstverlening aan de gebruikers. In de komende planperiode zal het overgrote deel van de inspanning van het waterschap, net als voorheen, gericht zijn op het optimaal uitvoeren van de basistaken.

Dit projectplan geeft invulling aan optimalisatie van het watersysteem.

8.3 Benodigde vergunningen en meldingen

De bouwwerken (stuwen) en de besturingen zijn vergunning vrije werken op grond van de Wabo. Het waterschap volstaat met het tijdig melden van de werkzaamheden aan de betreffende gemeenten.

Voor het bronneren volstaat een melding bij de afdeling Planadvies en Vergunningen van Waterschap Aa en Maas.

9. RECHTSBESCHERMING

9.1 Zienswijze

Als een ontwerp-projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Voordat het waterschap een definitieve beslissing neemt, kunnen belanghebbenden en ingezetenen gedurende deze periode hun zienswijze op dit ontwerp-projectplan kenbaar maken. Dat kan schriftelijk of mondeling. Een reactie moet vóór afloop van de termijn bij het waterschap zijn ingediend. In beginsel kunnen uitsluitend degenen die tijdig een zienswijze hebben ingediend, tegen het definitief vastgestelde plan beroep instellen.

9.2 Beroep en hoger beroep

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Gedurende zes weken vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank. Belanghebbenden die tijdig een zienswijze hebben ingediend en belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen te hebben ingediend, kunnen beroep indienen. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingediend bij de Raad van State.

9.3 Crisis- en herstelwet

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Belanghebbenden wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

9.4 Verzoek om voorlopige voorziening

Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kunnen belanghebbenden gelijktijdig of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamd "verzoek voor het treffen van een voorlopige voorziening" worden gevraagd bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank. Ook in dat geval is griffierecht verschuldigd.